

Chválu vzdejte Hospodinu a uvádějte ve známost jeho skutky. Zpívejte, přemýšlejte o všech jeho divcích a nepřestávejte hledat jeho vůli a jeho moc. Ať se zaraduje srdce těch, kteří Hospodina hledají! (podle Ž 105)

Soudců 4,1-9: *Po Ehúdově smrti se Izraelci dále dopouštěli toho, co je zlé v Hospodinových očích. I vydal je Hospodin napospas Jabínovi, králi kenaan-skému, který kraloval v Chasóru. Velitelem jeho vojska byl Sísera; ten sídlil v Charósetu pronárodů. I úpěli Izraelci k Hospodinu, protože Jabín měl devět set železných vozů a po dvacet let Izraelce krutě utlačoval. Toho času v Izraeli soudila prorokyně Debóra, žena Lapidótova. Sedávala pod Debōřinou palmou mezi Rámou a Bét-elem v Efrajimském pohoří a Izraelci za ní přicházeli, aby je soudila. Ta poslala pro Báraka, syna Abínoamova, z neftalíjské Kedeše, a naléhala na něho: „Sám Hospodin, Bůh Izraele, ti přikazuje: „Táhni hned na horu Tábor a vezmi s sebou deset tisíc mužů z Neftalíovců a Zabulónovců. Já k tobě přivedu k potoku Kíšonu velitele Jabínova vojska Síseru i jeho vozbu a jeho hlučící dav a dám ti jej do rukou.““ Bárak jí odpověděl: „Půjdeš-li se mnou, půjdu, nepůjdeš-li se mnou, nepůjdu.“ Řekla: „Určitě s tebou půjdu, avšak na cestě, kterou půjdeš, se neproslavíš, Hospodin totiž vydá Síseru do rukou ženy.“ I vstala Debóra a vypravila se s Bárakem do Kedeše.*

Slovo dětem: Jak je užitečné ohlížení

„Jak k tomu přijdeme, že nám to pořád někdo kazí?“ říkával si Boží lid a zlobil se. „Co chvíli se tu objevují nějakí špioni nebo osamělí vyslanci zla nebo rovnou celá armáda. Jak k tomu přijdeme, vždyť přece věříme Hospodinovi, že nás bude chránit, no a podívejte, jak nás nechrání,“ povídali a ukazovali směrem, odkud ti škodiči přicházivali, no a už jsou tu zas.

Moudrá Debora – protože byla moudrá – jim mohla připomenout: „Že nás Bůh nechrání? Tak se ohlídněte a uvidíte, z jakých malérů už naše babičky a dědečky vedl a až sem je přivedl, do krásné země, kde se dá krásně žít. A že se tu nežíje moc krásně? Nežíje, protože děláte, co je v Božích očích zlé. A že přicházejí škodiči? Přicházejí, protože to oni tak dělají odjakživa všude na světě. Ale to přece vůbec neznamená, že nás Bůh opustil, no jen se ohlídněte a rozhlédněte a pozorně se dívejte, jak vám Bůh pomáhal a pomáhá, a až to uvidíte, budete zas o kousek blíž tomu, čemu se říká moudrost.“

A pak přišla zas jedna velká bitva a o té bude řeč za chvíli.

Galatským 5,1: *Tu svobodu nám vydobyl Kristus. Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho*

I. Kudy kam a kudy dál

Možíš a po něm Jozue vedli Boží lid do svobodné země, kterou jim Bůh slíbil. Došli tam a když pak Jozue zemřel, postupně se v čele vystřídal pár méně známých postav (naposledy jistý Ehúd) a nastalo, co někdy nastává: že po něčem toužíte, třeba po zaslíbené zemi, pak se vám to splní, a co teď dál? Motivace, která vás sem vedla, najednou bledne a ztrácí na přitažlivosti. Dědečkové sice pořád vyprávějí, co vytrpěli a co museli podstoupit, abychom došli až sem, ale vnuky už to nebaví: „Měli jste to těžké, než jste sem došli, o tom není pochyb, tak díky. Jenomže teď už jsme tady, a tak víc než to, co bylo včera, nás teď zajímá, co bude zítra.“ Možná by to vypadalo jinak, kdyby se dědečkové míň litovali a míň frajeřili a víc mluvili o tom, jak je v těch útrapách držela víra v Boha, jenž jim opravdu pomohl a pomáhá... Možná by to probíhalo jinak, kdyby vnukům nepřipadala víra v Hospodina už poněkud okoukaná a vysloužilá a kdyby místo ní nehledali něco účinnějšího, rychlejšího a atraktivnějšího...

Zkrátka se to jaksi zvrtilo a lidé se jali sloužit všelijakým ideologiím, které je k dobrému nepovedou, jenže to na nich není hned na první pohled patrné, to až později. Věrnost Hospodinu dali mezi harampádí nebo ji odložili na později, že na ni třeba jednoho dne dojde. Podědili tu víru po rodičích a po dávných předcích, ale to je to: dokud to nebude i moje víra, která mě nese a já ji prožívám za sebe a po svém, do té doby z ní zůstane jen cosi z minulosti, ozdoba nebo přítěž, jak pro koho.

Dopouštěli se všeličeho, co je v Hospodinových očích zlé, ale to není výsada té či oné generace, tak se to v Bibli dělo skoro pořád. A potom přišel ekonomický úpadek a nadto je zotročoval kdosi cizí. Ale nehleďte v tom příčinu a následek. Není to tak, že kdyby si byli zachovali víru, mohli teď být bohatí a volní, jenže oni si ji nezachovali a tohle mají za to. Nic takového Bible netvrdí, protože někdy jsou naopak právě ti věrní chudí jak kostelní myš a někdy se z nich stanou i štvanci (a může to být právě i kvůli víře). Kdybychom to brali tak, že věrný věřící si zaslouží bohatství a štěstí, to už bychom byli jen krůček od omylu, po němž

mnoho generací sáhlo: bohatství a štěstí v něm vypadá jako kýžený cíl a jako báječná životní hodnota a z víry se stává prostředek, jak toho dosáhnout (a když to nefunguje, zkoušeli jiné prostředky, jak k tomu cíli dojít). Jenomže takhle to – co víry v Hospodina se týče – opravdu není.

Když přišel ekonomický úpadek a zotročení, nebyl to nutně následek toho, jak žili. Ale skutečnost, že víru a věrnost poslali na vedlejší kolej nebo rovnou hodili za hlavu, byla vážná: protože tím ztratili cosi jako kompas a teď mají potíž, jak rozeznat, kam se jejich společnost ubírá. Nevšimnou si kupříkladu, jak varovné je, když se božstvům podaří něco jim vnutit jako superhodnotu: to se pak snadno stane oblíbeným velikánem kdokoli, kdo jim ji slíbí (třeba zrovna prosperitu, blaho národa, trvalý růst, svého času čistou rasu, třídní boj a ledaco dalšího). Kompas víry mimo provoz, cesta k novému cíli volná, na malér zaděláno.

II. Odpadlíci od lásky, naděje a víry

Biblický vypravěč konstatuje, že jsou z nich teď zrovna odpadlíci od víry, naděje a lásky a uctívají cosi jiného, třeba praktičtějšího nebo magičtějšího (záleží na tom, jakým učením vezmou zavděk). Leč vyprávění tu nekončí, protože hodlá sledovat, jak to budou napravovat.

Náprava bude nadmíru těžká, to je tak vždycky. Vždyť to zažíváme na vlastní kůži. Není problém lidi rozeštvat a popíchnout je, aby se navzájem nenáviděli nebo druhými aspoň pohrdali. Ale když to pak chcete zastavit a vrátit zpátky, ukáže se, že to už tak snadné není: víra a důvěra není na povel a dá to práci k ní dojít.

V biblické knize Soudců se o té nápravě mluví výhradně v souvislosti s tehdejšími jednotlivými kmeny a rody, nikoli s celým národem. Nikdo tu netouží po žádném králi, který by k tomu dal rozkaz. Shora nás můžou přinutit k ledasčemu, ale důvěru nám nenaordinují (zvláště pokud sami nejsou důvěryhodní) a paragrafem se zraněné duše a vztahy nevyléčí. S tím se musí začít doma a v malém, každý sám za sebe ať do tmy posvítí Boží láskou, a třeba to přinese ovoce.

III. Zač bojují Boží bojovníci

Lidi tenkrát provozovali v mezilidských vztazích (a nejen v nich), co je v Božích očích zlé. Nebyli první ani poslední, to se tak děje pořád. Když

byli ve při, chodívali se ptát moudré Debory, kdo z nich je bliž pravdě. Blaze místu, kde takovou důvěryhodnou autoritu mají (ta nepřijde s funkcí ani s úřadem, i proto tehdy ještě nestáli o krále).

V příběhu následuje popis starověké bitvy, pozoruhodný tím, jakou úlohu v něm hrají ženy. Obávaného vůdce jedna z nich odrovnala a bylo rozhodnuto. A na straně Božích bojovníků stála coby autorita zmíněná Debora. Nevelela vojákům, tím pověřila jistého Baráka, ten by ale bez ní do té vřavy raději ani nešel. V dalších staletích to čtenáři v našem dodnes chlapském světě mohli číst jako raritu, tedy pokud si nepřipouštěli, že by ženy mohly zvládnout, to co oni. Ale ať je to story o mužích nebo o ženách, nepochybné je, že to bylo vítězství Boží – sami vojáci se na něm podíleli tím, že tam taky byli (a bylo to důležité, aby tam byli), ale to hlavní za ně vybojoval někdo jiný.

Což nám – když to čteme po křesťansku – zní povědomě: na zápasu o záchranu se podílíme hlavně tím, že v něm jsme a že děláme, co je v našich silách, ale aby to dobře dopadlo, to už je nad naše síly. „Tu svobodu vám vydobyl Kristus,“ komentuje to apoštol a dodává: „Už si tu svobodu v Kristu nedejte vzít a neberte místo ní zavděk ničím jiným.“

Hospodin tehdy lidu dopřál záchranu, Debora s Barákem měli co slavit a zač děkovat, ale to je jen jedna z mnoha životních bitev – brzy poté začali lidi opět provádět, co je v Božích očích zlé (tak je to přece pořád), a zas aby se začalo s nápravou a zas aby někdo svítil Boží láskou do tmy (je nezbytné, aby to někdo dělal). A všem dočasným odpadlíkům od víry, naděje a lásky nechť ten příběh připomíná, ať se neostýchají vrátit a z Boží ruky ať přijmou, co jim nikdo jiný dát nemůže.

Požehnání:

Kdyby vás Bůh neměl rád, vypadal by váš život jinak, mnohem hůř. Tušíme to. Ale jsou chvíle, kdy se člověk rozhlíží, kdo by mu tak pomohl, když jsme v úzkých. Rozhlížejte se tedy a pozorně naslouchejte, ať zvíte, že Bůh vás rád má, ne že ne. Nepřenechá vás žádným zákonitostem a silám, které z vás ždímají energii a elán, sotva vyjde slunce a až do tmy, ani běsům a přízrakům, kteří se o vás ucházejí potmě, když vyjde měsíc. Nedejte se, nemají vám co vládnout, protože váš životní start, běh i cíl chrání svým požehnáním sám Bůh, který vás má rád. Amen.